

בעזה ש"ת
שיעור ל"ה

שיעורי
הלכה ישרה

הלכות פסח [א]

לא ללמוד בשעת התפילה וקריאת התורה

דיני הכשרת הבית לפסח

א. כלים של חמץ שנשתמשו בהם לבישול או לדברים חמים – כגון טעלערס, טעפ, סגועצייג (סכר'ס), בעקעלעך, מיקסער, בלענדער, צריך לנקותם ולהצניעם במקום סגור, או במקום גבוה שאין יד אדם מגעת שם – דבוק עם טעהפ (Tape), או בשאפעס רגילים עם דלתות דבוקות בטעהפ (Tape) וכדומה, אבל בשאפעס פתוחים – אינו מועיל, גם אם מדביק עליהם פתק "חמץ" (ס' תנ"א ס"א; מ"ב ז' ח).

ב. כלים שלא נשתמשו בהם אלא לצונן – כגון שיסלעך, פיטשערס (Pitchers), זאלץ מעסטל, Containers וכדומה, אין צריך להצניעם במקום סגור, אלא לא ישתמש בהם בפסח, ולכל היותר ישים פתק "חמץ" ודי בכך (שם ס"א משמעות מ"ב ס"ק א', דרשו ו; סכ"ב משמעות מ"ב ס"ק קל"ג, דרשו 120).

ג. כלים מלוכלכים עם פרורי חמץ (פארקלעבט מיט שמוץ), משפשפם ומנקה מה שיכול – אך אינו צריך לנקותם לגמרי, כיון שאין משתמשים בהם, והם כפרורי חמץ מטונף שאין בהם דין ביעור, ומניחם בארון (שאפע) סגור כדי שלא ישתמש בהם, כדין כלים שמשתמשים בהם לדברים חמים (עי' ס' תמ"ב מ"ב סוס"ק ל"ג; ס' תנ"א ס"א מ"ב ס"ק ו' ז).

ד. כלי שנשתמש לחמים: כל כלי שנשתמש בו לחמים – אפילו רק ע"י עירוי (גיעסן), אפילו בכלי שני, ואפילו רק פעם אחת, הרי שאם היו הבליעות ע"י אש בלי מים, צריך ליבון (גליען), ואם היו הבליעות ע"י מים חמים, צריך הגעלה (כשרן) (תמ"ב; מ"ב ל"ט), עכ"פ בלי להכשירים – אסור להשתמש בהם אפילו לצונן (תמ"ב רמ"א ס"א).
ה. לקנות כלים מיוחדים לפסח: מצוה מן המובחר למי שביכולתו – שיהיה לו כלים מיוחדים לפסח, וזה עדיף מלהכשיר כלים (ט"ז ה; מ"א ו; הרב י"ד; מ"ב י"ט; שבטה"ל בק"מ ביה"ל ח"ג ע' כ).

ו. ניקוי קירות, שאפעס, שולחן וכסאות: צריך לנקות כל מקום שיש בו חשש של פרורי חמץ, אפי' פחותים מכזית, ויצחצה היטב בכל מקום שנגע בהם חמץ צונן (אפי' משהו, ואפי' בלי בליעה ע"י מאכל חם), אך אי"צ הגעלה (תמ"ב ס"ו מ"א ל"ח), ובאופן שרואה פירוד חמץ אך אינו יכול להוציאו, די לפגמו בחומר (Windex, Bleach), ואינו צריך לפרק השולחן או השאפע (תמ"ב ס"ו; מ"ב ס"ק ל"ג).

ז. משחקים (Toys): משחקי הילדים וכל חלקיהם – אפשר לשרותם ולשטפם (ווייקען און אפשווענקען), כגון בתוך אמבטיה (Bathtub) עם מ"ס-בון (זיפואסער), ואינו צריך לצחצה כל חלק וחלק בפני עצמו [ובימי פסח לא ישימם על השולחן].

ח. מקרר (Refrigerator) – הוא כלי שמשתמשים בו לחמץ צונן, כמו"כ גידון ככלי עם חריצים (מהר"ל) – ולכאורה היה צריך שלא להשתמש בו בפסח (ס' תנ"א סכ"ב ושם מ"ב), אלא שנוהגים להקל ע"י ניקויו בהקפדה ואח"כ לכסותו היטב בכל פינה, וידקדק שלא ייקרע הכיסוי באמצע פסח, כדין השתמשות בכלי חמץ.

ט. פריזער (Freezer) – כמה פעמים יש שמתקלקל המאכל כשמכסים כל הפריזער, לכן ניקה אותו היטב, ויחזיק כל המאכלים בשקיות (Bags).

י. הזזת סטאוב (כידה, Stove) ומקרר (Refrigerator): אין צורך להזיזם כדי לנקות מתחתיהם (כמבו בס' תל"ג ושם מ"ב ל"ח; ס' תל"ח ושם מ"ב ט"ו), אכן אם הזיזם כנון ע"י גויטע וכד' – הרי שלכמה פוסקים יעשה שם בדיקה לפני שמחזירים, ויכול לבדוק ע"י אור החשמל (לעקטער) (הש"פ שער ב' ס"ט, וכ"ש מבעל מקדש ישראל).

יא. מקום עם בליעות: ארונות (שאפעס) מעל הקאונטער (שיש) ומעל הכידה (Stove) – מצטברת שם זיעה העולה מחמץ הקדירות של כל השנה, ולכן צריך לכסות היטב תחתיהם עם נייר כסף (Silver-foil) – כדי שלא תגיע זיעה ממקום זיעת חמץ.

יב. שולחן וקאונטער (שיש, Counter) עם בליעות: מקום שמניחים שם חלות חמות, או שלשים (קונטען) שם עיסות תמיד, צריך מדינא הגעלה (אם שייך) ושני כיסויים קשים שלא יתגלו בפסח, ואפשר בלוחות פלאסטיק כפולים (Doubled plastic sheets) (ס' תנ"א ס"ז) (וזה מועיל יותר מהפסק עם עץ (ברעט) אחד, שהריהו כהפסק בב' כלים).

יג. שולחן שבת (דיינינג רום): כל שולחן שמשתמשים בו רק לצונג ואין מניחים שם אלא כלי שני, ובדד"כ הוא גם מכוסה במפה (טישטעך), די לנקותו ולכסותו בכיסוי בעלמא (כפה"ח ס"ק רל"ג).

יד. סדר הגעלת כלים לפסח: א. ניקוי היטב מלכלוך בכל הסדקים והקפלים (Folds) של הכלי, והסרת החלודה (ראסט, Rust), אבל אם אינו אלא מראה חלודה בלי ממשות (פלעקען), מהני הגעלה בכל אופן (מ"ב תנ"א כ"ב). ב. המתנה 24 שעה בלי השתמשות.

ג. תיכף אח"כ לטבול במים קרים (המוכנים לכך). ד. וכדי להכשיר מקומות (לא כלים), עושים הגעלה ע"י עירו במים רותחין, ולכתחילה ייקח אבן מלובנת ששהתה קצת זמן על האש, ויערה עליה בכל מקום שמגעיל. ה. תיכף אח"כ ישפוך שם מים קרים (המוכנים לכך). ו. המנהג לכסות כמה פעמים אחרי ההגעלה.

טו. דיני כלי ההגעלה: אין מגעילים ע"י כלי חמץ, אלא ע"י: א. כלי של פסח [ולהגעילו אח"כ (הרב תנ"א נ"ט; שעה"צ תמ"ד ד')]. ב. קומקום (טשייניק) חמץ שאינו בן יומו. ג. או בכלי חמץ שאינו בן יומו ואחר הגעלתו (קובץ מבית לוי תשס"ו ע"ה, וכ"ש מבעל מקדש ישראל).

טז. שולחן מטבח (Kitchen) וקאונטער (Counter) מפורמייקע (Formica): שולחן וקאונטער שמשותמשיין שם עם כלי חמץ רותחין, אי אפשר להגעילם לכ"ע, לכן: א. יעשה הגעלה לכתחילה עם אבן וכנ"ל. ב. ויגעיל מלמטה למעלה, דהיינו קודם הקאונטער, ואח"כ מאחוריו (Back Splash) (ועי' בנט"ג ע"ג ה' הערה ט'). ג. ויכסם בשני כיסויים קשים שלא יתגלו בפסח, ואפשר בלוחות פלאסטיק כפולים (Doubled Plastic sheets).

יז. כאשר אי אפשר לערות מים רותחין, ינקה עם חומר הפוגם (Bleach St-Moritz), ויכסה בשני כיסויים (שולחן גבוה סקמ"ה; ח"א כלל קכ"ב ס"כ; נט"ג הע' ח' ב'; הגרשי"א והגרשו"א).

יח. קאונטער (Counter) של אבן שיש – אפשר לכתחילה להגעיל ובאופן הנ"ל, אך בתנאי שאין שם בקעים (שפאלטענעס) – שאז צריך לנקותם היטב מכל לכלוך וחציצה (נט"ג פ"א).

יט. הייטשער (Highchair) – שמונחים עליו חמץ חם (כגון הייסע לאקשען), יעשה הגעלה לכתחילה ע"י עירוי ועם אבן כנ"ל, וצריך לכסותו בשני כיסויים קשים שלא יתגלו בפסח.

כ. כיורות (Sinks) – של חרסינה, פורצלן, אמאייל (Enamel), אין מועיל להם הגעלה כ"כ, ולכן: א. ינקה הכיור (Sink) היטב, ואם יכול – יפרק הקראן (Faucet) לנקותו. ב. ישפוך חומר הפוגם (Bleach) וכדו' בתוך הדרעין (Drain). ג. אם שפת הכיור (Sink) אינה מחוברת לקאונטער (Counter), ינקה היטב את החריצים מסביב, ואם מחובר לקאונטער, ינקה היטב כל הלכלוך מסביב, אך אינו צריך להסיר הדבק (Corking-Glue) בעת הניקיון. ד. ימתין 24 שעות משימוש חם. ה. יערה מכלי ראשון [ולכתחילה עם אבן מלובנת ששהתה על אש], וקודם יערה ממטה למעלה (נט"ג ע"ג ה' הערה ט'), דהיינו לתוך שולי (Floor) הכיור (Sink), ואח"כ מסביב על דופני הכיור, ועל הקראנען, ויפתח את המים החמים בשעת העירוי על הקראן (Faucet). ו. תיכף אח"כ ישפוך שם מים קרים. ז. ישים הפסק (אינסערט, Sink Insert) לתוך הכיור, ויעשה הפסק בין האינסערט להסינק עם אבן וכדו', או שיהיה קצת קטן במידה (Size). ח. ייזהר שנקב האינסערט לא יהי' נגד הדרעין (Drain) של הסינק, אלא מן הצד. ט. לעולם יחליף המסננת (Strainer) לפסח.

כא. כיור נירוסטה (Stainless Steel) – אפשר להגעיל: ינקה וימתין 24 שעות, יעשה עירוי באבן מלובן, ואם אינו יכול – יעשה רק עירוי, ואח"כ יפתח המים החמים בשעת העירוי על הקראן (Faucet), וישפוך חומר הפוגם, ולעולם כדאי ליתן הפסק (אינסערט) בפנים (נט"ג פ"א).

כב. מים חמים בימי פסח: י"א שמי שייכול – יחמיר לא להשתמש לנקות כלים (ולמאכלים) במים חמים של הבנין בימי פסח מחמת כמה טעמים (מדין עירוי תמיד, מדין ספק חמץ במים, בפרט הדר עם שכנים למעלה המשתמשים עם חמץ, כגון שכן גוי) (שם הע' כ"ב בשם פוסקי זמנינו).

כג. כיור אמבטיה (Bathroom Sink) וכדומה – שאין מניחים שם חמץ, די בניקיון לבד (הגע"כ פ"ג כ"ז; נט"ג שם ס"ב).

כד. תגורים שלנו – המצופים אמאייל (Enamel), אי אפשר להכשירם אלא ע"י ליבון עם טארטש (Torch) או ע"י (Self-Cleaning), עי' בסמוך.

❖ כמו"כ יש חשש גדול מדלת התנור, היות ובמציאות יש הרבה פרורים בתוך הכפל (Fold), לכן יכסה היטב את הדלת בשני כיסויים מנייר כסף (Silver-Foil), וגם צריך לכסות הגומי של דלת התנור שמבפנים (Gasket).

כה. תגורים – ניקוי אוטומטי (Self-Cleaning): א. ינקה היטב התנור – בצירוף חומר חריף כמו, Easy off וינקה גם השעלפס (Shelves). ב. ימתין 24 שעות. ג. ידליק התנור על כ-850-900 מעלות (Degrees) למשך שעה אחת. ד. יכסה את הדלת היטב בשני כיסויים של נייר כסף (Silver Foil) (כ"ש מבעל מקדש ישראל).

- ❖ הרבה פוסקים סוברים - שניקוי אוטומטי (Self-Cleaning) אינו מועיל, כיון שבמציאות כשבודקים - מוצאים תמיד משהו חמץ בפנים שא"א לנקותם.
- ❖ לכן רק לפני פסח (עד הזמן של י"ט) יאפה בתנורים שנעשה ע"י ניקוי אוטומטי (Self-Cleaning), ואז יכול לאכול מאכלים אלו כל ימי הפסח (שמעתי מהדיין הרה"ג רבי אשר עקשטיין).

כו. תנור עלעקטריק עם גלאז (Electric Oven Glass Top) - א"א להכשירו לפסח אפילו כשיניח עוד גלאז עליה, כי יש זיעה ביניהם, וישאל שאלת חכם.

כז. חצובות (Grates) של כירה (Stove) - שמשתמשים בהם בפסח, צריכות ליבון, ואין אומרים שכל פעם האש של הכירה שורפת החמץ אשר שם, כיון שיש חלקים שאינם כנגד האש (שבטה"ל), ולכן יניח כל חלק וחלק של ה-Grates ע"ג האש לכמה דקות (כ"ש מבעל מקדש ישראל), או ישימם בתוך התנור וידליקו על כ-850-900 מעלות (Degrees) למשך שעה אחת (בצירוף שהאש שורפת כל פעם) (נ"ל).

כח. הפסק בלעך על החצובות (Grates) - אם אי אפשר ללבנם, ישתמש עם הפסק בלעך חדש בין החצובות (Grates) להקדירה כל ימי הפסח [ויזהר כל ימי פסח שלא יישפך מים או רוטב תחתיה, כי אז יבלע מהחמץ דיגע Grates (שמעתי מבעל מקדש ישראל)].

כט. כדאי לקנות Grates חדשים לפסח (עי' אג"מ א"ח ח"א ס' קכ"ד; ק' מבית הלוי ח"א ע' כ"ט; הגרשי"א בס' א"ה ח"ג פ"ג).

ל. כירה (Stove) המצופה אמאייל (Enamel), א"א להגעיל כ"כ מלמעלה (Stove-top), לכן ישפוך רותחין מכלי ראשון - ולכתחילה בצירוף אבן מלובנת ע"י אש, ואח"כ יכסה בנייר כסף עבה (Heavy Duty Foil) מכופל (Double).

לא. הגעלת (ליבון) כירה וחצובות (Stove, Grates) ע"י בלעך: אפשר להגעיל וללבן כירה ע"י: א. שיניח בלעך ע"ג ה-Stove ועל גבי החצובות (Grates). ב. ידליק 2 להבות אש (פלמאען) ל-30 דקות (ויזהר שחמימות האש לא תזיק לקאונטערס שמסביב). ג. לאחר ההכשרה, יכסה הכירה (Stove) באופן כפול (Double) כנ"ל, וכך מועיל בפרט בכירת נירוסטה (Stainless Steel) (נ"ל).

לב. גם צריך לכסות מעל הכירה מתחת השאפע, Microwave Oven-Hood, וכדו', ויכסה בנייר כסף מכופל (Double), כדי שלא תגיע זיעה ממקום זיעת חמץ. לג. סתימות (Fillings) בפה: לא יכניס לפיו דברים חמים למשך 24 שעות, ואח"כ ידיח הפה במים חמים מאוד כשיעור שייכול לסבול (הגרשי"א בס' שבות יצחק פ"ט ס"ק ב'; מהרש"ם ח"א ס' קצ"ז), וכיון שאוכלים מאכלי חמץ רותחים כל השנה (הייסע לאקשען, קישקע, קניידלעך), לכן כדאי שלא יכניס לפיו דברים רותחים (קאכעדיג) כל ימי הפסח (כ"ש מבעל מקדש ישראל).

לד. ברעסעס (Braces) - צריך לנקותם אצל רופא שיניים (Dentist) לפני פסח. לה. שיניים תותבות (פאלשע ציין) - ידיחם עם מים רותחין מכלי ראשון, ולכתחילה

יטבילם בכלי ראשון רותח ע"י חוט (כ"ש מבעל מקדש ישראל).

לו. בדיקת הפצים מחמץ: הפצים שיש בהם חשש חמץ, כגון: שולחן, כסאות, בריעף קעים (Briefcase), רענצלעך וכל כיוצ"ב, צריך לבדקם, ודי באור החשמל (לעקטער), ואם אינו משתמש בהם בפסח, ינקם היטב ויצניעם.

לז. כיסי בגדים, מאנטלעך, מכנסיים עם מכפלת (Hems), קערידזשעס (Carriages) – צריך לנקותם מפירורים ולבדקם, ודי ע"י אור חשמל (לעקטער), (עפ"י מ"ב שם), ואם מניחם עם דברים שמוכר לגוי, אינו צריך לבדוקם.

לח. שטריימעל – יש בו ב' קשיים: א' – שקשה לוודא שיצאו מתוך השערות מבפנים כל הפירורים, ובפרט הקטנים. ב' – שמלובשים בזה כל ימי הפסח מעל המאכלים, לכן יזהר בו מאד שלא יפול משם משהו חמץ.

לט. ספרים, טלפון: כל מיני Books, ספר טלפונים, אלבום, וכן הטלפון, CD Player וכד', צריכים בדיקה אם משתמש בהם בפסח.

מ. גארביטש קענס, בעזעם: א. לכתחילה לא ישתמש בפסח עם בעזעם של כל השנה, כיון שאי אפשר לנקותו מפירורים. ב. עם הוועקיום קלינער (Vacuum Cleaner) מותר – לאחר ניקוי טוב, וישים שקית (Vacuum Bag) חדשה. ג. במאפס (Mops) מותר להשתמש. ד. גארביטש קענס (Garbage Cans) – צריך לנקותם ולשפוך שם דבר הפוגם.

מא. מגבות, מפות (האנטעכער, טישטעכער) – שבכל השנה אין משתמשים בהן עם קמח ממש, הרי שאם מכבסים אותן במים רותחים (קאכעדיג) עם סבון כביסה (זייף, Detergent) שלנו שפוגם – מותר להשתמש בהן בפסח (עפ"י סי' תנ"א סי"ה; מ"ב ק"ח; פרמ"ג מ"ז סו"ס ד"ה וכלי; דע"ת ס"ח; וכ"ש מבעל מקדש ישראל).

מב. מפות (טיישטעכער) פלאסטיק (Plastic) עבות: אין להשתמש בהן, ולא יכשירם לפסח (הגרמ"פ, ספר ה"פוע' ל"ז).

מג. כלים חד-פעמי (Disposables) מפלאסטיק – כגון מפות פלאסטיק, נייר כסף וכד', מעיקר הדין מותר להשתמש בהן בפסח אפי' לחמים (וי"א שלכתחילה לא ישתמש בחד פעמי (Disposables) מנייר אלא בכשר לפסח, ויש מחמירים בכל הסוגים שיהיו כשר לפסח (ס' הגע"כ פ"ג הע' ב' וע'; הש"פ פ"ט הע' 41).

[וצ"ע דלכל היותר יש שם חמץ שנפגם ול"א בזה אחשביה (עי' חזו"א סי' קט"ז, ודרשו סי' תמ"ב מס' 41-42)].

מד. השתמשות בכלי חמץ: המנהג להגעיל בכלי ראשון כל כלי ששימש אפילו לחמץ צונן כגון כוסות – כדי להשתמש בו בפסח (פרמ"ג א"א סק"ד; קישורע סי' קט"ז סי"ג).

מה. אם בישל בכלי חמץ לפני פסח: א. אם הכלי אינו בן יומו, מותר המאכל לפסח (רמ"א ס' תמ"ז). ב. אם הכלי בן יומו, אסור, אבל יכול להצניע הכלי והמאכל עד לאחר פסח (הרב תמ"ב ס"ח; מש"ב שם ס"ק א').

מכירת המין

- א. משכירים מקומות וארונות עם היכר פתק 'נמכר', ואם מוכרים שם חמין גמור, צריך מוהיצה ל' טפחים (ט"ז; מ"א; מ"ב ס"ק י"ט, תנ"ב ס"ב).
- ב. להיכנס לחדר שנמכר: מותר להיכנס בפסח באופן ארעי לקחת משם משהו.
- ג. חמין בעין: רובם נהגו שלא למכור חמין בעין (ב"ה ס' תמ"ח; א"ר סק"ד), חוץ מבעלי חנויות משום הפסד, ויקנם המו"ץ בחזרה מהגוי (הגרשז"א מועדי שלמה על ר').
- ד. חמין שאינו בעין: תערובות חמין, דהיינו שיש בתוכו רק מיעוט חמין, כגון מאכלים שהשתמשו עם חמין, כקפה, סוכר, או מוצרים (Products) שאפשר שיש בתוכם חמין, וכן תרופות שיש בתוכם חמין, כל אלו מוכרם בלי חשש.
- ה. חמין נוקשה: חמין בעין אבל נוקשה או נפגם, כגון זיף, קוסמעטיקס וכד', ג"כ מוכרים, ומותר להשתמש עם ספרים וחפצים שנדבקו בדבק (Glue) חמין (המ"ב; מ"ב י"ז).
- ו. קמח – מותר למכור, שהיום זה ספק ספיקא חמין, ועכ"פ מהחננויות אין חשש.
- ז. מאשין מצות – אפילו למקפידים שלא לאכלם, מותר למכרם בלי חשש.
- ח. קטניות – אינו צריך אפילו למכור, ובקטניות כבאנדלעך (Beans), רייז Rice-cake, Corn-cake וכל מיני קטניות בקונזרוון (Canned Beans) וכדו', צריך לזהר בהם כי כמה מינים יש בתוכם מין חמין כדגן (Wheat), ויש מחמירים למכור כל סוגי קטניות מחשש חמין בתוכם.
- ט. סיריעלס (Cereals): ישנם כמה מיני סיריעלס (Cereals) אפילו מ-Rice, Corn שיש בתוכם חמין (מאלט וכדו'), ולכן לא ימכרנו לגוי אלא בעל חנות (תנ"ג רמ"א ס"א).
- י. בראנפען, וויסקי (Whiskey) וודקה (Vodka) שיש בהם מין חמין כדגן (Wheat) וכן בירה (Beer), אין מוכרים לגוי, אבל מותר למכור ליקר (Liquor) בדו"כ (שו"ת עונג יו"ט ס' ל"ג; נט"ג פמ"ד ס"כ).
- יא. דברים שיש בהם אלכוהול: יש שני מיני אלכוהול: Ethyl-alcohol – יש בתוכו קטניות ואפשר אפילו חמין. Isopropyl-alcohol – מותר בפסח. אבל כ"ז בדרך כלל, ולעולם צריך לשאול ולבדוק (כ"ש מהדיין הרה"ג רבי אשר).
- יב. כלי חמין – אין מוכרים את הכלים עצמם, כדי שלא יצטרכו אח"כ טבילה ככלי הגוי, אלא משאילים או משכירים אותם לגוי, אבל החמין הדבוק, מוכרים, ויש מחמירים למכור גם בליעות הכלים.
- יג. שותפים – כגון חנות של חמין, וכן בית משותף, חדר מדרגות, גג, מחסן (Storage), בייסמענט, חדר חשמל (Electric Rm) ובוילער רום, אחד מוכר עבור כולם – ובהסכמתם, עם היכר פתק 'נמכר'.
- יד. מוסדות וישיבות: מוסדות וישיבות שאין משתמשים שם בפסח, ינקה היטב מכל חמין וימכור לגוי.

התנהגות עם חמין וחפצים מחומצים בימי פסח

א. חמין ביו"ט – מוקצה, ואסור לטלטלו אפי' ברגליו, אלא יכסנו בכלי וישרוף במוצאי יו"ט, ואינו עובר עליו כיון שביטל ונמכר ואין זה חמצו, ומותר לומר לגוי

להשליכו לביה"כ (שר"ת מנה"א ח"ב), ובחור"מ יכול גם לפררו (צוברקעלען) לתוך ביה"כ או להשליכו לרחוב (הרב ס' ת"מ קנט"א סק"א; חזו"א ס' קי"ח; הש"פ שער ו' הע' ז; ועי' נט"ג פ"ג ס"ח).
ב. מצא חמץ ברחוב בפסח – לא יגע בו ולא ידחנו אפילו ברגליו (שר"ת קנין תורה ח"ה ס' מ"ג).

ג. כלי חמץ שנפל מהארון ביר"ט – אינו מוקצה, ומותר לטלטלו ולהחזירו (שלמי מועד ע' שכ"ח בשם הגריש"א).

ד. **ציצית, ספרים:** בפסח לא ינשק ציצית הנגדרת על הרצפה, או סידורים וספרים של כל השנה, וכן לא יכניס אצבעותיו לפיו כל ימי פסח בלי הדחה – כשנגעו בדברים בלתי נקיים, כגון לדפדף בספר ובסידור וכיו"ב (הש"פ שער ו' בהע'; וכ"ש מבעל מקדש ישראל).
ה. **זיף, שמפו:** הרבה פוסקים אוסרים, כיון שיש בתוכם חמץ (אפילו שנפסל מאכילת כלב, דס"ל 'אחשביה' בסיכה).

- ו. **דיטערדזשענט (Detergent)** של כביסה (Laundry Detergent), מותר.
- ז. **תרופות (Medication)** – שיש בתוכן חמץ, צריך לבקש מהרופא סוג (Brand) כשור לפסח, ואם אין אחר, מותר לצורך רפואה (חזו"א).
- ח. **וויטמין (Vitamins)** – שיש בתוכן חמץ, מותר רק בציווי הרופא לצורך רפואה, אבל לצורך חיזוק הגוף, אסור (כ"ש מבעל מקדש ישראל).
- ט. **משכך כאבים (Painkiller)** כגון Tylenol – מותר אף כשיש בתוכו קטניות.
- י. **וויפס (Baby Wipes)** – עם אלכוהול (עפ"י מין האסור הנ"ל), הוא כדין שמפו, שאסרו הרבה פוסקים כיון שיש בתוכן חמץ (אפילו שנפמא"כ).

בדיקת חמץ

א. **זמן בדיקת חמץ** – מצאה"כ, ולכתחילה יבדוק תיכף בתחילת הלילה, ובדיעבד עד עלוה"ש (ס' תל"א; ט"ז א' ד').

ב. **עשיית מלאכה ולימוד:** מחצי שעה קודם צאה"כ אסור לעסוק במלאכה ולאכול סעודה, אבל טעימה ושתייה בעלמא, מותר, ולא ילמד אפי' יש לו קביעות (שם ס"ב).

ג. **חנניות וסוחרים:** בעלי חנניות וסוחרים צריכים להפסיק ממלאכתם, ובשעת הדחק שאינם יכולים לגמור העסק או לסגור החנות, ימנה שליח לבדוק בזמן (שר"ת תשו' והנהג' ח"ב ס' ר"ד).

ד. **ברכה:** א. מברכים על ביעור חמץ, בין כשבדוק חמצו, ובין של אחרים. ב. אם שכח לברך, הרי שאפילו אם נשאר רק חדר אחד שלא בדק – יכול לברך (הרב ס"ה). ג. אם שכח לברך אחד גמר כל הבדיקה, יברך קודם שריפת חמץ, והוא מחלוקת אם בשם ומלכות או לא (תל"ב מ"ב ז').

ה. **כמה בתים:** בברכה אחת יכול לבדוק כמה בתים או חנות וכדומה, אפילו הם רחוקים זה מזה, ויכוון על כולם בשעת הברכה, ולא יפסיק בשיחה שאינה צורך הבדיקה עד גמר כל הבדיקות (שם).

ו. **שליח:** אם קשה לו לבדוק הרבה חדרים, ימנה שליח שישמע הברכה מבעה"ב ולא

יפסיק אחרי הברכה, אלא יבדוק קצת בחדר השולח, ואח"כ ילך לבדוק בשאר מקומות (הרב ס"ח).

הליכות והלכות שיילמדו בשיעור הבא בעו ה

ז. בעה"ב שאינו בודק: אם בעה"ב אינו בודק כלל, יברך השליח, וכן יכולים כמה שליחים לברך אז (הגרשו"א הליכות שלמה פסח פ"ה י"ד).

ח. שליח לבדוק החנות: אם צריך – יכול לעשות שליח לבדוק החנות, ואם יש הפסק הליכה מבית בעה"ב להחנות, יכול לברך בחנות (עי' חכמת שלמה ריש ס' תל"ב, דו"ק).

ט. פנס (Flashlight): כל המקומות שיש חשש שהנר יכול להזיק או לשרוף – אסור לבדוק שם בנר, אלא יבדוק בפנס (פלעשלייט), כגון בין הבגדים, בתוך הקאר תחת המושבים (Seats), תחת המיטה וכיו"ב, ואם בדק שם בנר, לא יצא ידי חובתו (מדין אבוקה בס' תל"ג ס"ו ומדין תנ"א ס"א).

י. בדיקה בפריזערס (Freezer): יבדוק היטב אם אין חמץ, כגון התיכות מהפרשת חלה או מאכלים ומשקאות של חמץ בתוך הפריזערס (אם לו יש כמה) והפריזשידער. יא. חמץ בדרך מקרה: יבדוק כל המקומות שיכול להכניס שם חמץ אפילו במקרה (קען ז"ך מאכען) או ע"י ילדים, וזה כולל כל החדרים שבבית ואפילו חדרי שינה, בקומה למעלה, וגם תחת המיטות (ס"ג).

יב. כשלא נכנס אפילו במקרה: ארונות בגדים או אוצרות, שאינו מצוי שיגיע לשם חמץ אפילו במקרה, לא יבדוק בהם. יג. רצפת הבית: רצפת הבית שאין שם סדקים (שפאלטענעס, לעכער) אינה צריכה בדיקה, אבל אם יש איזה חור (לאך) או מאחורי השאפע, צריך בדיקה, וכן חשש חמץ של הילדים כקענדיס ושקאלאד.

יד. חצרות (יארדס): בעקיארד (Backyard), מרפסת (פארטש), גג הבית (Roof), אם אינו יודע בוודאי שאכלו שם חמץ בתוך ל' יום – וגם מצויים שם עופות או חתולים (קעטץ) וכדומה, אי"צ בדיקה, אבל אם יודע שהובא שם חמץ בתוך ל' – אפילו פעם אחת, כגון ע"י ילדים וכד', צריך בדיקה (ס"ו).

טו. פרוזדור (Hallway): צריך לבדוק הפרוזדור, בעסמענט, חדר המדרגות (Staircase), וכך גם הבוילער רום – אם אינו מוכרו.

טז. הזזת ארונות: אינו צריך להזיז שאנק גדול או פריזשידער או Stove כדי לנקות מתחתיהם, אלא סומכים על ביטול החמץ (כמב' ס' תל"ג מ"ב ל"ח, וסי' תל"ח ס"ב; מש"ב ס"ק ט"ו). יז. חובת בדיקה בבית המדרש: על השמש מוטלת האחריות של חשש חמץ בכל המקומות בבית המדרש, ולכן עליו לבדוק את כל בית המדרש והארונות, ויכוון לצאת עם הברכה שמברך בבדיקת ביתו (דעת תורה ס"י ערה"ש ס"ב).

יח. ארונות וחפצים פרטיים בבית המדרש: לעדלער, שאפעס, חפצים, ספרים הפרטיים, כיסי האלאטען של אברכי כולל, בכלום האחריות על בעליהם לנקותם ולבדקם מפרורי חמץ (כ"ש מבעל מקדש ישראל, וע"ש ס' ע"ח).

יט. הנוסע אל הורו: הנוסע אל הורו לכל היו"ט: א. יבדוק את ביתו בליל י"ג – קודם

ליל י"ד, בלי ברכה. ב. אם מוכר כל הבית קודם ליל י"ד, אינו צריך בדיקה. ג. אם לא מכר את הבית וגם לא בדקו – וחזר באמצע פסח, יבדוק אז בברכה (ו"ח אם לברך, כיון שכבר מכר את מקומות החמץ – כמדוקדק בשטרי המכירה). ד. אם יש לו חדר מיוחד בבית ההורים, אפשר לשכור החדר מבעה"ב, ויבדוק שם בברכה שישמע מבעה"ב (ויש מתירים לברך בעצמו באופ"ז – אם גם החמץ שלו).

כ. 'כל חמירא': יאמר 'כל חמירא' כדי לבטל החמץ אחר הבדיקה, ויאמר 'דלא חזיתיה' (נישט געזעהן), ו"א שיאמרו כל בני בית – ובהבנת הדברים.

כא. פרורים: יזהר לספור הפרורים (ברעקלעך) שהונחו בחדרים כדי לוודא שאכן מצא את כולם, ויצניע כל החמץ במקום ללא מגע.

כב. תחילת זמן איסור שימוש בכלי חמץ: תחילת זמן איסור שימוש בכלי חמץ הוא – מזמן איסור אכילת חמץ (סי' תנ"ב ס"א).

שריפת חמץ

א. שריפת חמץ: יזהר בשריפת חמץ: א. שיישרף חמצו לפני זמן ביעור חמץ. ב. לאחר ששרף את החמץ (לקיים מצות שריפה) – יבטל חמצו ויאמר 'כל חמירא', ויאמר 'דחזיתיה' (יא געזעהן) 'דלא חזיתיה' (נישט געזעהן), ו"א שכל בני הבית ג"כ יבטלו. ג. לא ישפוך נפט – כדי שלא לפגום את החמץ ויפסיד מצות שריפה, וגם משום סכנה. ד. כשמגיע הזמן של ביעור חמץ – אפילו עוד לא נשרף חמצו, יבטל תיכף החמץ ויאמר 'כל חמירא'. ה. אכן אם החמץ בידו ועוסק בביעורו, יכול לשרפו קודם (עי' הרב סי' תמ"ה). ו. אבל אם אינו עוסק ממש לבערו, כגון שמדבר עם אחד, אז ישליכם לרחוב מיד, כיון שכבר עבר זמן של ביעור חמץ.

ה. הכנה ליום טוב: אחר שריפת חמץ לא יהיה לו ולכל בני ביתו שום מגע עם חמץ או חפצים בלתי נקיים (ובפרט באפיית מצות ער"פ), ויזרו עצמו ובני ביתו להכין לכבוד יום טוב 'בשמחה ובטוב לבב'.

השיעור הזה הלכות פסח חלק א'
תגרב ע"י
BHY MANAGEMENT LLC
לכבוד פסח
לזכות
שלמה לייב בן פסיה וכל משפחתו
להצלחה בכל העניינים

יצא לאור ע"י הרב יהודה אליקים מאנהייט - מו"צ בק"ק ברוקלין יצ"ו

הנצחות הערות והארות נא להתקשר - 347-512-9276 - haluchuyeshuru@gmail.com